

ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ РІЗНИХ ПОЄДНАНЬ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ УГОРСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ У ПОСТАДАПТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД

А. І. Кислинська, кандидат сільськогосподарських наук
Чорноморський державний університет ім. П. Могили

Г. І. Калиниченко, кандидат сільськогосподарських наук
Миколаївський національний аграрний університет

Представлено показники живої маси і середньодобових приростів молодняку свиней, отриманого від поєднання свиноматок великої білої породи угорської селекції з кнурами великої білої породи англійської селекції, червоної білопоясої породи, а також порід дюрок, ландрас і п'єтрен. Встановлено, що найбільш високими показниками живої маси і середньодобових приростів в період 1...6 місяців відрізнялися тварини поєднання свиноматок великої білої породи угорської селекції з кнурами порід дюрок та п'єтрен.

Ключові слова: ріст, розвиток, велика біла порода свиней угорської селекції, дюрок, п'єтрен, червона білопояса порода, жива маса, середньодобовий приріст, абсолютний приріст, чистопородний молодняк, помісі.

Постановка проблеми. Ріст та розвиток тварин відбувається шляхом складної взаємодії спадкової основи організму з конкретними умовами зовнішнього середовища і є важливим фоном для реалізації генетичного потенціалу продуктивності тварин [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження [1-3] показали, що найбільш важливими чинниками, які впливають на ріст, розвиток і формування типу будови тіла сільськогосподарських тварин в процесі онтогенезу, є спадковість батьків, годівля, режим утримання, мікроклімат, інтенсивність функціонування залоз внутрішньої секреції, тренінг, вік тварин, терміни статевої і господарської діяльності, а також методи розведення.

Ось чому в процесі розвитку і росту тварин необхідно створювати такі умови, які б якнайповніше сприяли прояву породних і індивідуальних особливостей, формуванню високої продуктивності, міцності кістяку і пристосування до тривалого інтенсивного племінного використання.

Особливо актуальним є визначення енергії росту помісного молодняка, отриманого в результаті використання різних спеціалізованих м'ясних порід і типів, як вітчизняної (внутрішньопорідний тип породи дюрок української селекції «Степовий» і червона білопояса порода), так і зарубіжної селекції (велика біла угорської селекції (ВБ УС), велика біла англійській селекції (ВБ АС), ландрас, п'єтрен).

Мета досліджень – порівняти динаміку живої маси, а також показники росту чистопорідного і помісного молодняка.

Матеріал і методи досліджень. Для вивчення показників росту молодняка було сформовано 6 піддослідних груп, по 25 голів кожна. З яких (I) – контрольна (чистопородний молодняк великої білої породи угорської селекції), а II, III, IV, V, VI – поєднання свиноматок великої білої породи угорської селекції відповідно з кнурами великої білої породи англійської селекції, червоної білопоясої породи, а також порід дюрок, ландрас і п'єтрен. Оцінку абсолютного, середньодобового і відносного приростів проводили за загальноприйнятими методиками, щомісячно в період 1...6 місяців. Результати досліджень оброблено генетико-статистичними методами з використанням комп'ютерної техніки та пакету прикладних програм MS OFFICE 2007 EXCEL.

Виклад основного матеріалу досліджень. У результаті проведених досліджень встановлено, що чистопородний і помісний молодняк в усі вікові періоди відрізнявся високою енергією росту, про що свідчать показники живої маси тварин в період 1...6 місяців (табл. 1). Разом з цим відмічені певні закономірності і особливості росту молодняка залежно від генотипу і віку.

Таблиця 1

Динаміка живої маси (кг) молодняка свиней різних поєднань (n = 25), $\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$

Вік, міс.	Група тварин					
	I	II	III	IV	V	VI
1	7,8 ±0,17	7,4 ±0,21	7,4 ±0,29	7,2 ±0,19*	8,1 ±0,27	8,5 ±0,32*
2	19,3 ±0,28	19,2 ±0,33	19,2 ±0,35	19,7 ±0,31	19,5 ±0,29	21,6 ±0,37***
3	30,1 ±0,27	29,7 ±0,23	29,6 ±0,34*	31,9 ±0,29***	30,8 ±0,31**	32,6 ±0,25***
4	49,1 ±0,32	49,1 ±0,41	51,8 ±0,39***	51,4 ±0,49***	49,9 ±0,45**	54,7 ±0,52***
5	71,4 ±0,57	69,5 ±0,49	71,9 ±0,69*	76,2 ±0,67***	74,1 ±0,51***	79,5 ±0,58***
6	96,3 ±0,73	94,9 ±0,82***	96,9 ±0,89*	102,2 ±0,77***	99,2 ±0,6**	106,6 ±0,91***

Примітка: * – $P > 0,95$; ** – $P > 0,99$; *** – $P > 0,999$

Помісний молодняк, отриманий в результаті схрещування свиноматок великої білої породи угорської селекції і кнурів порід ландрас і п'єтрен, відрізнявся високими показниками живої маси в усі вікові періоди в порівнянні з аналогами I, II і III дослідних груп. Так, різниця за живою масою у віці 1 місяць між тваринами поєднання ♀ ВБ (УС) × ♂ п'єтрен (VI дослідна група) і чистопородним молодняком великої білої породи угорської селекції склала 0,67 кг ($P > 0,95$). З кожним віковим періодом ця різниця збільшувалася і у віці 6 місяців склала 10,35 кг ($P > 0,999$). Помісний молодняк IV дослідної групи поєднання ♀ ВБ (УС) × ♂ дюрк також характеризувався високою енергією росту в період 2...6 місяців, хоча у віці 1 місяць відрізнявся низькою живою масою в порівнянні з усіма генотипами, що вивчалися.

Молодняк II дослідної групи поступався тваринам контрольної групи впродовж усього періоду досліджень. У віці 6 місяців ця різниця склала 1,38 кг ($P > 0,999$). В усі інші періоди різниця була невірогідною.

На основі проведеного аналізу спостерігається подібна тенденція за рівнем абсолютних, середньодобових і відносних приростів (табл. 2).

Таблиця 2

Вікова динаміка середньодобових приростів (г) молодняка свиней різних поєднань (n = 25), $\bar{X} \pm S_x$

Місяці	Група тварин					
	I	II	III	IV	V	VI
1...2	383,3 ±5,57	393,3 ±6,1***	390,0 ±9,32***	416,7 ±7,86***	380,0 ±5,3***	436,7 ±6,83***
2...3	362,7 ±9,43	350,0 ±7,80***	350,0 ±8,29***	406,7 ±6,38***	376,7 ±7,2***	366,7 ±9,12***
3...4	633,3 ±11,0	646,7 ±10,4***	740,0 ±9,9***	650,0 ±9,3***	636,7 ±10,7***	733,3 ±9,5***
4...5	743,3 ±13,2	680,0 ±8,9***	670,0 ±11,6***	826,7 ±13,4***	806,7 ±9,7*	54,7 ±0,52***
**	830,0 ±14,0***	69,5 ±0,49	71,9 ±0,69*	76,2 ±0,67***	74,1 ±0,51***	79,5 ±0,58***
5...6	830,0 ±11,3	846,7 ±13,2***	833,3 ±12,0***	870,0 ±15,2***	836,7 ±9,1***	903,0 ±14,3***
1...6	491,1 ±6,42	486,1 ±9,31	497,2 ±7,28	527,8 ±7,56	506,1 ±6,39	545,0 ±10,52

Найменшим показником середньодобового приросту у віковий період 1...2 місяці відрізнявся молодняк V дослідної групи – 380,0 г, що на 3,3 г (P > 0,999) менше аналогічного показника тварин контрольної групи. Проте в усі подальші вікові періоди молодняк поєднання ♀ ВБ (УС) × ♂ ландрас (V дослідна група) перевершував аналогів контрольної групи відповідно на 14,0 г, 3,4 г, 63,4 г і 6,7 г (P>0,999). У віковий період 2...3 місяці найменшим показником середньодобового приросту характеризувалися тварини II і III дослідних груп – 350,0 г, які поступалися аналогам контрольної групи на 12,7 г (P>0,999) або на 3,5%. У віковий період 3...4 місяці найменшим показником середньодобового приросту характеризувалися тварини контрольної групи – 633,3 г. Молодняк II, III, IV, V і VI дослідних груп перевершує тварин контрольної групи за аналогічний період відповідно на 13,4 г (P>0,999), 106,7 г

($P > 0,999$), 16,7 г ($P > 0,999$), 3,4 г ($P > 0,999$) і 100,0 г ($P > 0,999$). Проте у віковий період 4...5 місяців молодняк великої білої породи угорської селекції переважав за рівнем середньодобових приростів аналогів II і III дослідних груп відповідно на 63,3 г ($P > 0,999$) і 73,3 г ($P > 0,999$).

У віковий період 5...6 місяців спостерігається тенденція аналогічна з віковим періодом 3...4 місяці. Найвищими показниками середньодобового приросту у вікові періоди 1...2, 4...5 і 5...6 характеризувалися помісі VI дослідної групи, які переважали аналогів контрольної групи на 53,4 г ($P > 0,999$) і відповідно на 86,7 г ($P > 0,999$) і 73,0 г ($P > 0,999$).

Окрім цього за весь період досліджень (1...6 місяців) найвищий показник середньодобового приросту (903,0 г) також було зафіксовано у тварин VI дослідної групи. Найменшим значенням цього показника (486,1 г) характеризувалися тварини II дослідної групи, що на 5,0 г або на 1,02% менше порівняно з аналогами контрольної групи.

При оцінці динаміки відносних приростів у піддослідних тварин спостерігається тенденція на зменшення з віком показників відносних приростів.

Висновки. Результатами досліджень встановлено, що використання пристосованих до нових кліматично-господарських умов півдня України свиней великої білої породи угорської селекції забезпечує одержання високопродуктивного помісного молодняка. Для отримання товарних помісей краще використовувати найбільш скоростиглий молодняк поєднань ♀ ВБ (УС) × ♂ дюрок і ♀ ВБ (УС) × ♂ п'єтрен.

Список використаних джерел:

1. Иванов В. О. Адаптаційні властивості свиней сучасних генотипів в умовах промислових комплексів / В. О. Иванов, О. П. Нестеренко, Т. В. Кременська // Таврійський науковий вісник : наук. журнал. — Херсон : Гринь Д. С., 2012. — Вип. 78. — Ч. 2 (I). — С. 69-72.
2. Свечин К. Б. Индивидуальное развитие сельскохозяйственных животных / К. Б. Свечин. — К. : Урожай, 1976. — 288 с.
3. Топіха В. С. Адаптаційні особливості свиней різних порід в умовах ВАТ Племзавод «Степной» Запорізької області / В. С. Топіха, І. В. Коновалов // Вісник аграрної науки Причорномор'я. — Миколаїв : МДАУ, 2009. — Вип. 4 (51). — С. 203-207.

А. И. Кислинская, Г. И. Калиниченко. **Особенности роста различных сочетаний молодняка свиней крупной белой породы венгерской селекции в постадаптационный период.**

Представлены показатели живой массы и среднесуточных приростов молодняка свиней, полученного от сочетания свиноматок крупной белой породы венгерской селекции с хряками крупной белой породы английской селекции, красной белопопаясой породы, а также пород дюрок, ландрас и пьетрен. Установлено, что наиболее высокими показателями живой массы и среднесуточных приростов в период 1...6 месяцев отличались сочетания свиноматок крупной белой породы венгерской селекции с хряками пород дюрок и пьетрен.

Ключевые слова: рост, развитие, крупная белая порода свиней венгерской селекции, дюрок, пьетрен, красная белопопаяса порода, живая масса, среднесуточный прирост, абсолютный прирост, чистопородный молодняк, помеси.

A. Kislisnaskaya, H. Kalinichenko. **Growth indicators of different combinations of young pigs of Large White breed in the Hungarian selection in postadoption period.**

The live weight and average daily gain of growing pigs, the combination of large white breed of Hungarian breeding boars with large white breed of English selection belopoypasa red breed and Duroc breed, Landrace and Pietrain are observed. It is found that the most efficient live weight and average daily gain during the period 1 ... 6 months is characterized by a combination of large white breed sows of Hungarian breeding boars with Pietrain and Duroc breeds.

Key words: mixed bred, daily average growth, combination, body weight, control group.